

Одеський національний медичний університет
Факультет: міжнародний
Кафедра філософії та біоетики

Силабус курсу
СОЦІОЛОГІЯ ТА МЕДИЧНА СОЦІОЛОГІЯ

Обсяг	4 кредити (120 годин)
Семестр, рік навчання	1-й семестр, 1-й р.н.
Дні, час, місце	Час і місце (номер лекційного залу, аудиторії) проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладач (і)	Головчук Валентина Тимофіївна, старший викладач кафедри.
Контактний телефон	+380665595071
E-mail	valentinagolovcuk26@gmail.com
Робоче місце	викладацька.
Консультації	<i>Очні:</i> згідно розкладу консультацій. <i>Онлайн:</i> за індивідуальною домовленістю (MS Teams, Zoom, Telegram, Viber, Skype, etc.)

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися дистанційно (тел., e-mail) та очно (на робочому місці викладача).

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: соціальні відношення в цілому та медицина як соціальний феномен.

Пререквізити курсу: вивчення соціології та медичної соціології предметно пов'язане зі знаннями соціально-гуманітарних дисциплін I курсу: «Філософія», «Основи біоетики та біобезпеки», «Історія України та української культури» тощо.

Постреквізити курсу: курс «Соціологія та медична соціологія» закладає підґрунтя для вивчення таких дисциплін як «Соціальна медицина, організація охорони здоров'я», «Правознавство», «Загальна практика, сімейна медицина» та ін.

Метою курсу є формування у молодого лікаря цілісного розуміння суспільства як системи, соціальної сутності медицини, соціальних аспектів здоров'я.

Завдання курсу:

♦ навчити активно використовувати категоріальний апарат курсу соціології та медичної соціології;

- ♦ розвинути здатності до засвоєння основних підходів до вивчення фахових знань про категорії, функції та напрямки теоретичної і практичної соціології, про суспільство, як соціальну систему, соціальні зв'язки і відносини, соціальні інститути та групи, способи їх організації, закономірності функціонування і розвитку;

- ♦ ознайомити з пріоритетними напрямками досліджень галузевих «соціологій», а також з основними методами проведення конкретних соціологічних досліджень;

- ♦ розвинути здатність до організації та проведення конкретного соціологічного дослідження в медичній галузі, тобто: здатність скласти програму дослідження, анкету для отримання соціологічної інформації, оперувати даними медичної соціології, здатність використовувати набуті навички соціальної діяльності та поведінки о повсякденній професійній та організаційно-управлінській діяльності для інтенсифікації процесу соціалізації в медичній сфері;

- ♦ навчити застосовувати принципи соціології при проведенні клінічних та будь-яких наукових досліджень;

- ♦ закласти передумови здійснення професійної діяльності відповідно до цінностей та принципів соціології та медичної соціології.

Очікувані результати:

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- основні категорії соціології, об'єкт та предмет соціології, предмет медичної соціології; структуру та функції соціології; напрямки соціології медицини;

- теоретичні відомості про витoki соціальних знань, історичний шлях розвитку світової та української соціологічної думки. Історію розвитку медицини в світі та в Україні та її взаємозв'язок з соціологією;

- визначення понять особистість, індивід, індивідуальність, соціалізація, агенти соціалізації, суть теорії потреб А. Маслоу, основні типи особистостей, соціальний зв'язок, теорії міжособистісної взаємодії, фактори, що визначають поведінку людини, основні форми соціального контролю;

- соціальні моделі системи охорони здоров'я;

- методику проведення соціологічних досліджень в медичній галузі.

Студенти повинні *розуміти*:

- роль медицини як соціального інституту;

- зв'язок медицини з іншими соціальними інститутами та галузями суспільного життя;

- процеси соціалізації у становленні особистості лікаря;

- соціальну значущість лікарської професії як місії;

- соціальну суть праці, соціальні відносини, які формуються у трудовому (медичному) колективі;

- соціальну природу конфлікту, конструктивне ставлення до конфлікту, як можливості оптимізації соціального середовища;

- власну професійну самоактуалізацію у контексті соціальної стратифікації;
- суспільну значущість і готовність діяти у відповідності до норм моралі та етичних принципів;
- теоретичні основи механізмів функціонування демократії; сутність етнічних процесів та міжетнічних відносин; вплив релігії на суспільне життя; значення шлюбних відносин та сімейного життя для людини і суспільства.

Студенти повинні *вміти*:

- ✓ аналізувати явища соціального життя;
- ✓ орієнтуватися у системі зав'язків медицини та соціального життя;
- ✓ визначати роль соціальних впливів на здоров'я людини;
- ✓ орієнтуватися в реаліях економічного та політичного життя сучасного суспільства;
- ✓ проводити порівняльний аналіз існуючих систем охорони здоров'я;
- ✓ підготувати і провести соціологічне дослідження;
- ✓ скласти програму дослідження, анкету для отримання соціологічної інформації;
- ✓ проводити обробку отриманої соціологічної інформації;
- ✓ оперувати даними медичної соціології;
- ✓ використовувати набуті навички соціальної діяльності та поведінки у повсякденній професійній та організаційно-управлінській діяльності для інтенсифікації процесу соціалізації в медичній сфері.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та семінарських (10 год.), організації самостійної роботи студентів (100 год.).

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися такі методи навчання: лекції, бесіди, пояснення, наочні, практичні (моделювання ситуацій, уявний експеримент); індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні; пояснювально-ілюстративні та проблемного викладу, «мікрофон», «мозковий штурм».

Консультації (колективні чи індивідуальні) проводяться за розкладом консультацій.

Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1: Соціологія як наука про суспільство.

Тема 2: Функції соціології.

Тема 3: Історія соціологічних вчень.

Тема 4: Соціальна структура суспільства та соціальні інститути.

Тема 5: Соціологічна концепція особи.

Тема 6: Соціалізація та її механізми.

Тема 7: Соціальна поведінка. Соціологія конфлікту.

Тема 8: Модель здорової поведінки. Соціальна структура та здоров'я населення.

Тема 9: Соціальні причини захворювань та умови їх успішного лікування.

Тема 10: Методика і техніка соціологічних досліджень та їх застосування.

Перелік рекомендованої літератури:

1. Запорожан В. Н. Между добром и злом: нравственное самоопределение человека: монография / В. Н. Запорожан, И.А. Донникова, В.Б. Ханжи. - Одесса: ОНМедУ, 2020. - 264 с.

2. Козирєв М.П. Соціологія: підручник / М.П. Козирєв; Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. - 655 с.

3. Москаленко В.Ф., Гульчій Т.С., Грузєва Т.С. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О.Богомольця. –3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с.

4. Пірен М.І. Загальна соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закладів. / М. І. Пірен. – Київ: видавничий дім Персонал, 2014. – 478 с.

5. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка з дисципліни складається з поточної успішності (середнє арифметичне всіх оцінок студента);

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

На семінарських заняттях застосовуються різноманітні види **об'єктивного контролю** підготовки студентів: фіксовані виступи, складання та виклад тез, повідомлень, написання есе, аналіз та розв'язання соціальних та етичних дилем, участь у дискусіях, а також тести та експрес-опитування.

На останньому семінарському занятті викладач оголошує студентам результати їх поточної академічної успішності, академічну заборгованість (якщо така є).

Оцінювання самостійної роботи студентів (СРС). Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час тестування. Оцінка за індивідуальну СРС прирівнюється до звичайної поточної оцінки та виставляється за відповідну тему.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

- ◆ Відпрацювання пропусків відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря) згідно кафедрального розкладу відпрацювань.

- ◆ Студент має право *впродовж* семестру на перескладання поточних незадовільних оцінок тільки з метою досягнення середнього балу 3,00.

- ◆ Поточні незадовільні оцінки перескладаються студентом викладачеві в індивідуальному порядку.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- ✓ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

Мобільні пристрої на заняттях дозволяється використовувати лише під час он-лайн занять (у разі введення дистанційної форми навчання) або у якості джерела учбової інформації (з дозволу викладача) тощо.

Політика щодо відвідування та запізнень

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Наявність пропуску прирівнюється до академічної заборгованості та потребує відпрацювання. Запізнюватись на заняття забороняється.

Поведінка в аудиторії

- Студенти повинні дотримуватись норм моралі, як при взаємодії з викладачем, так і по відношенню до своїх колег.

- При вході викладача, на знак привітання, студенти повинні встати.

- Не допускаються сторонні розмови (в тому числі по мобільному телефону) або інший шум, що заважає проведенню занять.

- Ходити *по* та виходити з аудиторії під час заняття допускається лише з дозволу викладача.